

فهرست

صفحه	عنوان
ج	پيشگفتار
١	الجهاد
١٤	الامر بالمعروف والنهي عن المنكر
١٩	الكفارات
٢٣	النذر
٢٨	القضاء
٥٦	الشهادات
٧٢	الوقف
٨٣	العطيّة
٨٩	التجارة
١٥٣	الخيارات
١٨٣	الدين
١٩٧	الرهن
٢١٦	الحَجْر
٢٢١	الضمان
٢٢٩	الحوالة
٢٣٦	الكفالة
٢٤٤	الصلح
٢٥٢	الشركة
٢٥٩	المضاربة
٢٦٦	الوديعة

صفحة	عنوان
٢٧٥	العارية
٢٨١	المزارعة
٢٨٨	المساقاة
٢٩٣	الإجارة
٣١٣	الوكالة
٣٢٣	الشُّفْعَةُ
٣٣٢	السَّبْقُ والرَّمَايَةُ
٣٣٦	الجُعَالَةُ
٣٤٢	الوصية والوصاية
٣٦٥	النكاح
٤٢٣	الطلاق
٤٥١	الإقرار
٤٥٧	الغصب
٤٦٥	اللقطة
٤٧٣	إحياء الموات
٤٨٠	الصيد والذباحة
٤٩١	الاطعمة والاشربة
٥٠٣	الميراث
٥٤٧	الحدود
٥٩٤	القصاص
٦٥٦	الديات
٧٥٧	منايع

پیشگفتار

محمد العاملي معروف به «شهيد اول» (شهادت: ۷۸۶ ق)، كتاب *اللمعة الدمشقية في فقه الإمامية* را نوشت و زين الدين العاملي معروف به «شهيد ثانی» (شهادت: ۹۶۶ ق)، *الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية* را تأليف کرد که شرح ممزوج با متن است و به شرح لمعه معروف شده است. شرح لمعه که همه ابواب رایج فقهی را دربر دارد، صدها سال است کتاب درسی حوزه‌های علوم دینی است و قسمت‌هایی از این دو کتاب ده‌ها سال است در دانشکده‌های حقوق و الهیات تدریس می‌شود.

اختصار *اللمعة* موجب شده بسیاری از مسائل فقهی و ادله آن ذکر نشود و بعضی از عبارات‌های آن را برای دانشجویان مبهم کند. توضیح و تفصیل شرح لمعه نیز باعث طرح بعضی از مطالب غیر ضروری شده که با فرصت محدود دانشجویی مناسب نبوده و نیست. از این‌رو، آقایان علیرضا امینی و سید محمدرضا آیتی، از استادان محترم حوزوی، مطالب غیر ضروری شرح لمعه را حذف و بعضی از مواد قانونی مناسب با آن را در پاورقی اضافه کرده و انتشارات طه و سازمان «سمت» آن را به نام *تحریر الروضة في شرح اللمعة* در سال ۱۳۸۱ منتشر کردند. پس از آن بعضی از دانشکده‌ها، از جمله دانشکده علوم قضایی که نسبت به سایر دانشکده‌های حقوق برای تدریس متون فقهی وقت بیشتری گذاشته بود، *تحریر الروضة* را منبع اصلی درس «متون فقه» قرار دادند.

با تدریس این کتاب از آغاز انتشار، به نظر رسید برای تسهیل مطالعه استادان و دانشجویان لازم است بعضی از مطالب آن توضیح یا تفصیل داده شود. از این‌رو، با هماهنگی آقای علیرضا امینی در موارد لازم مطالبی در پاورقی اضافه شد. در این پاورقی‌ها عبارات‌های مشکل توضیح داده شده، به بعضی از نظرهای دیگر اشاره شده، بعضی از آیات و روایات مستند فتواها اضافه و در بعضی موارد، ادامه عبارت شرح لمعه ضمیمه شده است. از آن سال تا کنون اکثر مباحث حقوقی *تحریر الروضة* و مباحث «قصاص و دیات» از شرح لمعه (با حذف

احکام بردگان) به همراه این توضیح‌ها و تفصیل‌ها به صورت جزوه‌های درسی و به عنوان متون فقه یک تا هفت بارها تدریس و هر بار بازنگری شده است. تلاش شده است پاورقی‌ها به گونه‌ای باشد که استادان و دانشجویان را برای فهم بهتر متن، از مراجعه به قرآن، کتب روایی متقدمان (مثل کتب اربعه)، بعضی از کتب فقهی و شرح‌هایی که برای متن *لمعه* و شرح *لمعه* نوشته شده بی‌نیاز کند.

پس از انتشار چاپ بیست و دوم *تحریرالروضه* در سال ۱۳۹۷ (با ویرایش جدید)، این جزوه‌های درسی با آن مطابقت داده شد، تغییرهای مواد قانونی اعمال شد، بعد از هر مبحث، نمونه سؤال اضافه شد و با تجمیع آن‌ها و موافقت مؤلفان محترم، مدیر محترم «طه» و رئیس محترم «سمت» با انتشار آن، مراحل داوری و انعقاد قرارداد بین «سمت» و دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری پایان یافت و به نام «متون فقه شهیدین» با ویراستاری دقیق خانم عذرا قبله‌ای در نوبت چاپ قرار گرفت.

درستی بسیاری از پاورقی‌های این کتاب مرهون تذکرات دانشجویان عزیز و بعضی از استادان محترم و مسئولیت نادرستی‌ها و کاستی‌های آن به عهده من است که همواره نیازمند تذکرات این عزیزان بوده‌ام. باز هم از استادان محترم، دانشجویان و طالبان عزیز علوم دینی تقاضا دارم با تدریس و مطالعه *متون فقه شهیدین* نکته‌هایی را که به نظرشان می‌رسد به نشانی mahdiqaem@yahoo.com بفرستند تا در ویرایش‌های بعدی از آن‌ها استفاده کنم.

ستایش خدای را که توفیق داده و می‌دهد. سپاس از آقایان محترم علیرضا امینی و سید محمدرضا آیتی، رئیس محترم سازمان مطالعه و تدوین (سمت)، رئیس و معاون محترم پژوهشی دانشگاه علوم قضایی و مدیر محترم «طه» که با انتشار این کتاب موافقت کردند؛ و تشکر از همه کارمندان محترم «سمت» که در مراحل مختلف آماده‌سازی آن بسیار زحمت کشیدند.

به امید خدا

مهدی منتظر قائم

بهار ۱۴۰۰